

[Avaleht](#) > 2. Minu õigused eeluurimise ja uurimise ajal ning enne kohtumenetluse algust

2. Minu õigused eeluurimise ja uurimise ajal ning enne kohtumenetluse algust

Millised on eeluurimise etapid?

Uurimise ja eeluurimise ajal kogutakse tõendeid toimepandud kuriteo kohta ning määratakse kindlaks, kas nimetatud kuriteo pani toime üks kahtlustatav või mitu kahtlustatavat.

Riigiprokurör algatab eeluurimise, mis antakse toimetada politseile, kes kuulab üle teo võimalikud toimepanijad, kogub tõendeid ja kirjeldab asjaolusid oma raportis.

Kui uurimine on lõpule viidud, otsustab riigiprokurör, kas lõpetada kriminaalasi edasisi toiminguid tegemata või anda süüdistatav kohtusse.

Kui pandi toime kuritegu või keeruline väiksem õigusrikkumine, määrab riigiprokurör eeluurimiskohtuniku, kes kogub ja kontrollib süüdistatavat süüstavaid ja õigustavaid tehi- ja asjaolusid. Kohtunik esitab süüdistuse igale süüdistatavale, kui ilmneb tema seos juhtumiga, ning võib ise või politsei kaudu teostada läbiotsimist, konfiskeerida vara või toimetada muid toiminguid. Ta võib otsustada süüdistava vangistada.

Vähemalt kriminaalasia uurimise korral annab kohtunik juhtumi kohta aru riigiprokurörile. Riigiprokurör otsustab, kas lõpetada kriminaalasi edasisi toiminguid tegemata või anda süüdistatav kohtusse. Ringkonnakohtunike kolleegium otsustab kinnisel nõupidamisel, kas järgida riigiprokuröri ettepanekuid või mitte.

Minu õigused uurimise ja eeluurimise ajal

- [Ülekuulamine / eeluurimine politseis \(1\)](#)
- [Vahistamine \(sh Euroopa vahistamismäärus\) \(2\)](#)
- [Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt ja eelvangistuse kohaldamine \(3\)](#)
- [Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil \(4\)](#)
- [Kriminaalasia uurimine riigiprokuröri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused \(5\)](#)
- [Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus \(6\)](#)

Ülekuulamine / eeluurimine politseis (1)

Mis juhtub eeluurimise ajal?

Kannatanult kuriteokaebuse või politseilt kuriteo või õigusrikkumise kohta raporti saamisel juhib riigiprokurör eeluurimist ja püüab selgitada välja, kes õigusrikkumise toime pani. Ta võib anda asja eeluurimiskohtunikule, et see koguks teavet õigusrikkumiste kohta. Kuriteo puhul on eeluurimiskohtuniku kasutamine kohustuslik. Võidakse üle kuulata tunnistajaid. Seepärast võidakse teid kutsuda riigiprokuröri juurde, politseisse või eeluurimiskohtuniku juurde andma selgitusi oma osa kohta uuritavas asjas.

Mida tähendab, et mulle esitatakse süüdistus?

Teil tekivad uurimise ja eeluurimise ajal õigused kohe pärast seda, kui eeluurimiskohtunik on teid tunnistanud süüdistatavaks, s.t kui teile on esitatud süüdistus kuriteo toimepanemises. Kuid kuni teie süü tõendamiseni ja kohtus kinnitamiseni tuleb teid käsitada süütuna.

Mida mulle öeldakse toimuva kohta?

Teil on õigus saada teavet süüdistuse laadi ja aluste kohta, s.t süüdistuse aluseks olevate tehilude ja õigusliku

aluse kohta. Selline õigus teavet saada võimaldab teil valmistuda enda kaitsmiseks parimal võimalikul moel. Teave peab olema arusaadav ja täielik ning seda annab teile kas politseiametnik või eeluurimiskohtunik.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Kui te ei räägi ühtegi kohtuorganites (politsei või eeluurimiskohtunik) kasutatavatest keeltest, kasutatakse tõlki. Tõlk tõlgib teile kõik teile esitatud küsimused ja kõik teie antud vastused.

Vahistamine (sh Euroopa vahistamismäärus) (2)

Mis juhtub, kui kuritegu või õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda?

Kui kuritegu või õigusrikkumine avastatakse toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, s.t kui õigusrikkumine on äsja toimunud, võib politsei teid koheselt vahistada, kui teid kahtlustatakse kõnealuse õigusrikkumise toimepanemises. Politsei võib teid kinni pidada maksimaalselt 24 tundi. Teilt võidakse konfiskeerida esemed, mida võidi kasutada õigusrikkumise toimepanemiseks. Teilt võidakse võtta sõrmejäljed ning teid võidakse pildistada. Samuti võidakse võtta teie DNA-proov. Seejärel viiakse teid eeluurimiskohtuniku ette.

Millal ja kuidas saan ma rääkida advokaadiga?

Kui politsei peab teid kinni kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või vahetult pärast seda või teid kuulab üle eeluurimiskohtunik, on politseiametnik või eeluurimiskohtunik kohustatud teavitama teid teie õigusest kasutada advokaadi abi ning nad peavad võimaldama teil advokaadiga ühendust võtta, et viimane saaks teid aidata. Teile teatatakse sellest kirjalikult enne ülekuulamise algust ning teilt võetakse teile mõistetavas keeles kinnitus selle kohta, et teid on teavitatud.

Kas ma võin pereliikme või sõbraga ühendust võtta?

Politsei peab teile kirjalikult teatama teie õigusest rääkida oma olukorrast ühele teie valitud isikule, saades teilt kinnituse teile mõistetavas keeles, et teid on teavitatud, ning teil võimaldatakse kasutada telefoni. Selleks isikuks võib olla teie pereliige või sõber, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus eeluurimise huvidega.

Kas ma võin vajaduse korral võtta ühendust arstiga?

Kohe pärast kinnipidamist teatatakse teile kirjalikult, et teil on õigus kohesele arstlikule läbivaatusele, ning teilt võetakse teile mõistetavas keeles kinnitus, et teid on sellest teavitatud. Riigiprokurör võib samuti määrata arsti teid läbi vaatama, tehes seda kas omal algatusel või teie pereliikme taotlusel.

Kas ma võin ühendust võtta oma riigi saatkonnaga, kui ma olen pärit teisest riigist?

Te võite võtta ühendust ühe inimesega omal valikul ning selleks võib olla teie riigi saatkonna esindaja, kui te seda soovite.

Kas mind võidakse läbi otsida?

Kui te olete kinni peetud ning teid kahtlustatakse selliste esemete varjamises, mis võivad aidata tõde välja selgitada, või selliste esemete varjamises, mis võivad olla ohtlikud teile või teistele, võib samast soost isik teid läbi otsida.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Eeluurimistoiminguna võidakse teie vara läbi otsida üksnes teie sõnaselgel, käsitsi kirjutatud nõusolekul. Kui teid tabatakse kuriteo või õigusrikkumise toimepanemiselt või vahetult pärast seda, ei ole sellist nõusolekut tarvis ning läbiotsimist võib teostada igal ajal ööpäevaringselt. Samuti võidakse läbi otsida teie auto, kui on märke, mis annavad alust arvata, et te olete kuriteo või õigusrikkumise toime pannud.

Eeluurimise käigus võib teie vara läbi otsida ainult ajavahemikul alates kella 6.30-st kuni 20.00-ni. Te võite saada koopiad konfiskeeritud dokumentidest ning taotleda konfiskeeritud vara teile tagastamist. Ametiasutused tagastavad selle vara teile, kui seda ei ole vaja tõe väljaselgitamiseks või menetlusosaliste õiguste kaitseks ning kui vara tagastamine ei kujuta endast ohtu isikutele ega varale. Vara tagastamisest võidakse keelduda, kui

konfiskeerimine on seaduses sätestatud.

Kas minult küsitakse DNA-proovi, digitaalset sõrmejälgi või muid kehavedelikke?

Riigiprokuröri või eeluurimiskohtuniku korraldusega ning teie eelneval kirjalikul nõusolekul võib politseiametnik võtta teilt rakuproove, et koostada võrdlemiseks teie DNA-profil.

Teid võidakse sundida andma rakuproove, kui teie ja kõnealuste tegude toimepanemise vahel näib olevat otsene seos ning kui need teod on karistatavad vähemalt kaheaastase vangistusega.

Teid ei saa sundida andma vereproovi.

Riigiprokurör võib anda korralduse digitaalsete sõrmejälgede võtmiseks, kui on alust arvata, et te olete osalenud kuriteos või õigusrikkumises, mis avastati toimepanemise ajal või vahetult pärast seda, ning eeluurimise ajal. Neid sõrmejälgi võib politsei kasutada hiljem kuritegude ennetamisel, uurimisel ja avastamisel.

Kui digitaalsete sõrmejälgede võtmine on teie isiku kindlakstegemiseks vältimatu, võidakse teil paluda need anda toimepanemise ajal või vahetult pärast seda avastatud kuriteo või õigusrikkumise suhtes toimetatava uurimistoimingu või eeluurimise osana või ülekuulamise ajal või läbiotsimise ajal, mida viiakse läbi riigiprokuröri või eeluurimiskohtuniku loal kohtuorgani antud läbiotsimismääruse alusel. Neid sõrmejälgi võib politsei kasutada hiljem kuritegude ennetamisel, uurimisel ja avastamisel, kui teie suhtes viiakse läbi politseiuurimist või kohaldatakse jõustamismeetmeid.

Kuidas saab eeluurimiskohtunik mind ülekuulamisele tuua?

Kui te olete vabades, võib eeluurimiskohtunik kutsuda teid ülekuulamisele kirja teel, s.t saata teile kohtukutse. Ta annab teile lihtsalt teada, et te peate kohale ilmuma märgitud kuupäeval ja ajal ning et eeluurimiskohtunik kuulab teid viivitamatult üle.

Kuid eeluurimiskohtunik võib ka paluda politseil teid üles otsida ja teha määruse teie ülekuulamisele toimetamiseks, kui ta leiab, et te võite põgeneda, et tõendid võivad kaduma minna või et te ei ilmu ettenähtud ajal kohale. Kuriteo puhul eeldatakse põgenemisohtu, kui teo eest on seadusega ette nähtud kriminaalkorras karistamine.

Vahistamismäärus võidakse teha juhul, kui süüdistatav on põgenenud või elab välismaal ning kui talle süüks pandavate tegude eest võidakse teda karistada vabadusekaotusega.

Kui ma olen pärit teisest riigist, siis kas ma pean uurimises osalema ning kas ma võin osaleda video kaudu?

Te peate viibima istungil. Seadus ei võimalda teil video kaudu osaleda.

Ülekuulamine eeluurimiskohtuniku poolt ja eelvangistuse kohaldamine (3)

Mis on eeluurimiskohtuniku toimetatava ülekuulamise eesmärk?

Eeluurimiskohtunik teeb kindlaks teie isiku ja annab teile teada, mida on menetluse käigus tehtud. Seejärel teavitab ta teid sellest, et teile on esitatud süüdistus, s.t et alates sellest hetkest olete ametlikult süüdistatav teatavates õigusrikkumistes, ning kuulab teid üle seoses väidetavate tegudega (või tegudega, mille toimepanemises teid süüdistatakse).

Millised on minu õigused eeluurimiskohtuniku toimetatava ülekuulamise ajal?

Teil on õigus saada teavet kõigi õigusrikkumiste kohta, mille toimepanemises teid süüdistatakse, ning menetlustoimingute kohta, mis on seotud kuriteo või õigusrikkumisega, mis avastati toimepanemise ajal või vahetult pärast seda või eeluurimise ajal.

Eeluurimiskohtunik peab teavitama teid teie õigusest kasutada oma valitud advokaadi abi. Ta peab seda tegema kirjalikult enne ülekuulamist ning võtma teilt teile mõistetavas keeles kinnituse selle kohta, et teile on sellest teatatud. Kui te endale advokaati ei vali, peab eeluurimiskohtunik määrama teile valveadvokaadi, kui te seda

taotlete.

Teid võib üle kuulata ainult advokaadi juuresolekul, välja arvatud juhul, kui te sellest õigusest sõnaselgelt loobute.

Teil on õigus kohal olla, kuid te võite vastamisest keelduda. Teid tuleb sellest õigusest teavitada.

Teil on alati õigus võtta antud ütlused tagasi; ülestunnistust saab teie vastu kasutada ainult siis, kui see on antud sunduseta ja vabatahtlikult.

Teil on õigus esitada tunnistajatele küsimusi.

Teil ei ole õigust suhelda advokaadiga enne esialgse ülekuulamise lõppu. Kohtunik võib põhjendatud otsusega keelata teil kuni 10 päeva oma sugulaste/sõpradega (kirjalikult) suhelda.

Kas mul on võimalik kasutada tõlki, kui ma keelt ei valda?

Eeluurimiskohtunik peab kasutama ülekuulamisel tõlki, kes tõlgib kõik küsimused ja vastused ning teie ütlused, kui protokoll teile uuesti ette loetakse.

Kas mind võidakse minu päritoluriiki tagasi saata?

Ei. Kui teie päritoluriigi ametiasutused ei otsi teid taga sama õigusrikkumisega seoses ning kui Luksemburgi ametiasutused ei nõustu sellega, et eeluurimine või uurimine toimub teie päritoluriigis, olete sunnitud jääma Luksemburgi ja vajaduse korral vangistusse.

Kas soovitakse saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Praktikas kontrollivad politseiasutused uurimise osana teie tausta ning sellest tulenevalt ka teie karistusregistri andmeid.

Kas mulle öeldakse, millised tunnistajad on süüdistuse toetuseks ütlusi andnud ning milliseid muid tõendeid on minu vastu kogutud?

Kasutades õigust tutvuda toimikuga, mis toimub tavaliselt advokaadi vahendusel, võite saada teavet selle kohta, millised tunnistajad on süüdistuse toetuseks ütlusi andnud ning milliseid muid tõendeid on teie vastu kogutud. Teil on juurdepääs teid käsitlevale toimikule pärast esialgset ülekuulamist. Samuti võite te igal ajal taotleda eeluurimiskohtunikult luba tutvuda toimikus sisalduvate tõenditega.

Kas mind vabastatakse või hoitakse vahi all?

Pärast süüdistuse esitamist ja ülekuulamist võib eeluurimiskohtunik teid vabastada. Samuti võib ta kohaldada teie suhtes eelvangistust, andes välja kinnipidamismääruse. Sellisel juhul viib politsei teid vanglasse.

Eeluurimiskohtunik võib keelata teil välismaailmaga suhelda, kui see on uurimise jaoks vajalik. Kui see keeld tühistatakse, võite helistada vanglast oma sugulastele või sõpradele, järgides vangla rangeid eeskirju.

Teil on õigus taotleda ajutist vabastamist igal ajal menetluse käigus. Sellise vabastamise suhtes võib kehtida kautsjoni maksmise kohustus ning teilt nõutakse elukoha valimist Luksemburgis.

Kas ma võin eeluurimise ajal riigist lahkuda?

Üldjuhul lubatakse teil eeluurimise ajal riigist lahkuda, kui te ei viibi vanglas. Kuid kui teile mõistetakse lühiajaline vangistus või teile määratakse rangem karistus (juhul kui maksimaalne karistus on vähemalt kaheaastane vangistus juhul, kui te elate Luksemburgis), võib eeluurimiskohtunik või kohtunike kolleegium kinnisel nõupidamisel anda korralduse kohtuliku kontrolli teostamiseks, mis hõlmab näiteks kohustust mitte lahkuda eeluurimiskohtuniku kindlaksmääratud territooriumilt.

Mulle on teises liikmesriigis sama kuriteo eest juba süüdistus esitatud. Mis juhtub sellisel juhul?

Kui tehilud on samad, võib teid sama õigusrikkumise eest karistada ainult ühe korra, kuid kahekordne kohtu alla andmine on võimalik, kui teie päritoluriigis ei ole lõplikku kohtuotsust tehtud. Kui kõnealuses liikmesriigis on uurimine pooleli, võidakse teid sellele riigile välja anda, et teie üle saaks kohut mõista selles liikmesriigis ning mitte

enam Luksemburgis.

Teie vabastamise käsitlemine kohtunike kolleegiumi kinnisel istungil (4)

Kui mind on kinni peetud, siis kuidas ja kellelt saan ma taotleda ajutist vabastamist?

Te võite taotleda enda vabastamist igal ajal eeluurimise käigus. Samuti ei ole piiratud vabastamistaotluste esitamise kordade arv. Tegemist on ringkonnakohtunike kolleegiumi kinnisele nõupidamisele esitatava lihttaotlusega.

Juhul kui te olete ajutiselt eelvangistuses, võite taotleda ka ajutist vabastamist, esitades personalile lihtsa kirjaliku taotluse.

Milline on menetlus ja selle kestus?

Teie taotlust arutatakse kiireloomuliselt ning hiljemalt kolme päeva jooksul pärast ajutise vabastamise taotluse esitamist. Teid kui süüdistatavat tuleb ära kuulata ning kui see on asjakohane, siis tuleb ära kuulata ka teie advokaat. Ringkonnakohtunike kolleegium teeb kinnisel nõupidamisel otsuse eeluurimiskohtuniku kirjaliku ja põhjendatud arvamuse alusel.

Kas mind saab ajutiselt vabastada teatava rahasumma (kautsjoni) vastu?

Jah, kriminaalmenetluse seadustikus on sätestatud kautsjoni tingimused. Kohus võib teid ajutiselt vabastada sellise summa eest, mida ta peab asjakohaseks. See summa tagab, et te ilmutate taas eeluurimiskohtuniku ette ja kohtusse, ning aitab tagada karistuse jõustamise ning trahvide ja kohtukulude tasumise.

Kas ajutise vabastamise korral kohaldatakse minu suhtes järelevalvet?

Teid võidakse vabastada tingimusel, et te jääte kohtu järelevalve alla. Ametiasutused võivad kehtestada teile teatavad kohustused, näiteks teatavate inimestega kohtumise või reisimise keeld.

Kas kohtu otsuseid saab edasi kaevata?

Teie vabastamise korral võib riigiprokurör ühe päeva jooksul alates otsuse tegemisest esitada otsuse peale apellatsiooni. Sellisel juhul jääte kuni apellatsioonikohtu otsuseni vahi alla.

Te võite alati esitada apellatsioonikohtule kaebuse kohtu otsuse peale, millega keelduti teie vabastamisest.

Kriminaalasja uurimine riigiprokuröri/eeluurimiskohtuniku poolt ning teie kaitseõigused (5)

Mida saab eeluurimiskohtunik teha?

Eeluurimise ajal võib eeluurimiskohtunik kasutada hulka erinevaid vahendeid toimepandud õigusrikkumise tehilolude kindlaksmääramiseks.

Näiteks võib eeluurimiskohtunik korraldada läbiotsimise, kuulata ära tunnistajad, korraldada vastastamisi või tellida ekspertiisi või isegi lasta telefonikõnesid pealt kuulata või telefonikõne järgi isiku asukohta kindlaks määrata ning korraldada isegi salaoperatsioone.

Kas ma saan esitada apellatsiooni uurimistoimingu peale?

Teil on õigus taotleda ringkonnakohtunike kolleegiumilt kinnisel nõupidamisel uurimistoimingu tühistamist.

Selline taotlus tuleb esitada eeluurimise ajal viie päeva jooksul pärast seda, kui te sellisest toimingust teada saite. Kui te ei esita tühistamistaotlust eeluurimise ajal, siis hiljem ei ole teil võimalik kohtumenetluse ajal sellist taotlust esitada.

Milliseid muid apellatsioone saan ma esitada?

Lisaks kõnealustele tühistamisaotlustele võite eeluurimise ajal samuti taotleda seaduses sätestatud õiguse järgimist või kasutamist. Kui teie taotlust ei menetleta või ei rahuldata, võite selle taotluse seejärel esitada mõnele muule kohtule põhjendusega, et kohtumenetlus ei olnud õiglane.

Mida ma saan eeluurimiskohtunikul teha paluda?

Te võite oma advokaadi kaudu paluda, et eeluurimiskohtunik teeks toiminguid, mis aitaksid teie süütust tõendada. Seega võite te näiteks taotleda läbiotsimist, uut istungit, teatavate teie kaitseks kutsutavate tunnistajate ülekuulamist, vastastamise korraldamist või ekspertiisi algatamist.

Te võite esitada kohtunikule mis tahes dokumente eesmärgiga tõendada oma süütust või taotleda kohtuniku korralduse alusel konfiskeeritud dokumentide ja vara tagastamist või pangakontode vabastamist.

Uurimise lõpetamise ja asja kohtule arutamiseks edastamise menetlus (6)

Mis juhtub siis, kui uurimine on lõpule viidud?

Eeluurimiskohtunik annab määruse eeluurimise lõpetamise kohta. Sellega loeb ta täidetuks kõik oma ülesanded, mida on vaja tõe päevavalgele toomiseks ja teo toimepanemises süüdistatava isiku kohtu alla andmiseks.

Millised on minu õigused pärast eeluurimise lõpetamist?

Toimik koos eeluurimiskohtuniku arvamusega tehakse teile ja teie advokaadile kättesaadavaks vähemalt kaheksa päeva enne kuupäeva, mil toimiku peaks läbi vaatama ringkonnakohtunike kolleegium kinnisel nõupidamisel. Teil on õigus näha kogu eeluurimise tulemusena kogutud teavet.

Teil on õigus esitada tähelepanekuid enne seda, kui ringkonnakohtunike kolleegium langetab kinnisel nõupidamisel oma otsuse kas teie vabastamise (süüdistusest loobumine tõendite puudumise tõttu) või asja kohtusse arutamiseks saatmise kohta (süüdistatava kohtu alla andmine).

Teil on õigus esitada eeluurimiskohtuniku ja kohtunike kolleegiumi kinnise nõupidamise otsuse peale apellatsioon apellatsioonikohtu kolleegiumi kinnisele nõupidamisele.

Kas ma võin ennast enne asja kohtulikku arutamist süüdistuse kõigis või osades punktides süüdi tunnistada?

Luksemburgis ei ole praegu enda süüditunnistamise menetlust.

Kas süüdistust võib enne asja kohtulikku arutamist muuta?

Süüdistust võib enne asja kohtulikku arutamist muuta sõltuvalt uurimise või eeluurimise käigus väljaselgitatud asjaoludest.

Seonduvad lingid

[Karistusseadustik](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

■ Viimati uuendatud: 28/10/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.